

Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága

Budapest

Gyulai Pál utca 13.

1085

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A Hungaricana Közgyűjteményi Portál további digitalizált tartalmakkal történő bővítése-
és szolgálatfejlesztés

1. Alapvetések

A Hungaricana, össz-közgyűjteményi portál 2015. április 1-én indult el hivatalosan, egy körülbelül fél éves próbaidőszakot követően. Az ingyenes, bárki számára elérhető felület legnagyobb újítása az integrált kereső kifejlesztése volt, melynek segítségével az eddig kallódó közgyűjteményi digitalizációk (szöveges dokumentumoktól a képi anyagokig) egyszerűen kereshetővé váltak. A szöveges anyagokról 3 rétegű pdf-ek készültek, így minden bennük szereplő szó kereshetővé vált, míg a képi dokumentumok metaadatokkal lettek ellátva, szintén a kereshetőséget megkönnyítendő.

A különböző közgyűjteményi területek legfontosabb 5 metaadatát megfeleltettük, így az adatbázis óriás rendkívül ütős közös keresőt kapott.

Az adatbázisról elmondható, hogy az elmúlt években Magyarország legsikeresebb, leghasználtabb, legnépszerűbb közgyűjteményi portáljává vált, köszönhető mindez a jelenleg 177 adatgazda közintézménynek, melyek mintegy 100 TB-nyi digitalizált anyagot tettek közzé a portálon.

A partnerintézmények megoszlása típusukat tekintve: múzeumok (40%), levéltárak (24%), könyvtárak (19%), egyházi intézmények (gyakran egyszerre több funkciót ellátva, 8%), határon túli intézmények (2%) és egyéb intézmények (önkormányzatok stb. 7%). Az adatbázis koordinálását végző szerkesztőségbizottság tagjai, az alapítástól kezdve, az Országgyűlési Könyvtár, Budapest Főváros Levéltára, az Arcanum Kft., a Magyar Nemzeti Levéltár és a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége.

Az Országgyűlési Könyvtár által kezelt és üzemeltetett Hungaricana össz-közgyűjteményi portál Magyarország legsikeresebb és legnépszerűbb kulturális tartalomszolgáltatója, műszaki háttere európai szinten is iránymutatónak tekinthető, és folyamatos fejlesztés alatt áll.

2. Statisztikák

A statisztikai adatainkat a Google-analytics méri, nem befolyásolható, online hozzáférhető.

Néhány fontosabb statisztikai eredmény az indulás napjától számítva 2018 év végéig:

- közel 4 és fél millió felhasználó (Visszatérő látogatók aránya: 16,4%),
- több mint 8,2 millió munkamenet,
- közel 59 millió oldalmegtekintés,
- csúcsidőben több mint 140 egyidejű felhasználó,
- átlagos, a honlapon töltött egyedi idő 7 perc (!!!)
- átlagosan naponta 20-40 000 felhasználó.

3. A pályázatból megvalósult informatikai fejlesztések, szoftverbővítések

- Frissült a szoftverkörnyezet, új programverziók alkalmazása történt meg a naprakésszé tétel érdekében. Ezek a Django, Apache, Openlayers, Pdfjs és Bootstrap szoftverek frissítését jelentette, továbbá Pythonból programnál áttértünk a 3-as verziójú programkörnyezetre.
- Megújult a pályázati beszámolók kezelő és megjelenítő felülete. A cél az volt, hogy áttekinthetőbb és kereshető legyen a mára sok százra bővült pályázati beszámolók adatbázisa. Ez fontos cél volt a kiíró NKA számára is, de a feltöltéses ügykezelés szempontjából is jelentősége van. A feltöltés folyamatát is automatizáltuk, így adminisztrátori beavatkozásra már csak az esetleges formai vagy tartalmi hibajavításoknál van szükség. Az új, fejlesztett felület itt található: <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>
- Az új programkörnyezet továbbra is megfelel az akadálymentes honlap követelményeknek.

4. Tartalmi bővítések, digitalizálás

A digitalizálási munkák több csapásirányon haladtak. Elsősorban olyan területeket fogtunk most össze, amelyek több intézmény együttműködését feltételezik. Ilyen az MNL és az Osztrák Állami Levéltár közös munkájának gyümölcse a „Hoffinanz protokolle”, azaz az Osztrák-Magyar Monarchia közös hivatali iratainak gyűjteménye, de ilyen a négy székelyföldi múzeum elsősorban néprajzi tárgyainak digitalizálási munkája.

4.1. A „Hoffinanz protokolle”, azaz az Osztrák-Magyar Monarchia közös hivatali iratainak gyűjteménye

Az 1926. évi badeni egyezmény értelmében az Osztrák-Magyar Monarchia egykori közös hivatalainak iratai és segédkönyvei Ausztria és Magyarország közös kulturális tulajdonát képezik. Ide tartoznak az Udvari Kamara (1527-1848) egykori segédkönyvei, amelyek jelenleg az Osztrák Állami Levéltár Finanz- und Hofkammerarchiv részlegében találhatóak. A sorozat az 1531-1762 évköröket foglalja magában, és 1080 kötetre rúg. A sorozat mikrofilmezését a magyar állam kezdte meg a 180-644. és a 953-1024. kötetekkel. A fennmaradó 1043-1258. kötetek digitalizálását jelen pályázat keretében digitalizáljuk: a feladat tehát 365 000 db felvétel elkészítését jelentette. Végül (a pályázatban leírt 150 000 oldal helyett) mintegy 500 000 oldal került fel az adatbázisba, így a lajstromkönyv gyűjtemény minden publikálható minőségű része immár hozzáférhető itt:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/austrian_state_archives_Hoffinanz/

4.2. A székelyföldi múzeumok műtárgy digitalizálása

Az érintett négy székelyföldi múzeum Csíki Székely Múzeum (Csíkszereda), Haáz Rezső Múzeum (Székelyudvarhely), Székely Nemzeti Múzeum (Sepsiszentgyörgy), Tarisznyás Márton Múzeum (Gyergyószentmiklós) műtárgyaiból egy 250 darabos válogatást digitalizáltattunk. A munka nagyobb részét 2018 decemberében kiviteleztek a helyszínen, Sepsiszentgyörgyön, a másik három múzeum műtárgyait is odaszállítva. A műtárgyakat úgy digitalizáltuk, ahogyan azok a Hungaricana Képcsarnokában már megszokott színvonalú, tehát 360 fokban körbejárhatóak.

A négy múzeum anyagainak direkt linkjei:

<https://gallery.hungaricana.hu/hu/Csikszereda/>

<https://gallery.hungaricana.hu/hu/Szekelyudvarhely/>

<https://gallery.hungaricana.hu/hu/Sepsiszentgyorgy/>

<https://gallery.hungaricana.hu/hu/Gyergyoszentmiklos/>

4.3. Közgyűjtemények összefoglaló kiadványainak (évkönyveinek) digitalizálása

A Hungaricana portál egyik legfontosabb célkitűzése közgyűjteményi összefoglaló kiadványok (évkönyvek) digitalizálása és közzététele. Sok százezer oldal ilyen kiadványt, évkönyvet publikáltunk az elmúlt években, de számuk folyamatosan bővül. Mindemellett a legfontosabb kortörténeti dokumentumok közé tartoznak: egy közintézmény életét, éves tevékenységét elsősorban ezek a dokumentumok foglalják össze. A pályázatban 30 000 oldalt vállaltunk, de legalább további 200 000 oldal vár még digitalizálásra, feldolgozásra. Ebből a mennyiségből a Hungaricana szerkesztőbizottság döntése után a Kiskunhalasi Thorma János Múzeum, a Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványait, és a Magyar Nemzeti Levéltár megyei fiáléinak kiadványait válogattuk össze.

A gyűjtemények az alábbi linkeken érhetőek el a Hungaricanán:

- Kiskunhalasi Thorma János Múzeum gyűjteménye, évkönyvei:
https://library.hungaricana.hu/hu/collection/muze_kiskunhalas_monografiak/
- Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények:
https://library.hungaricana.hu/hu/collection/kalcsai_foegyhazmegyei_gyujtemenyek_kiadvanyai/
- Megyei levéltárak:
https://library.hungaricana.hu/hu/collection/magyarorszag_i_leveltarak_kiadvanyai/

Budapest, 2019. május 23.

Markója Szilárd
igazgató

Országgyűlési Könyvtár